

**A Nyírség-peremi égeresek (HUHN20128)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Natura 2000 fenntartási terve**

Debrecen

2019.

Készítette

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner

BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vezető szakmai koordinátor

Olajos Péter

Szakmai koordinátor

Lesku Balázs
Tóth Pál
Dr. Juhász Péter

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Müller Zoltán

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Polonkai László

Közreműködő szakértők

Dr. Gulyás Gergely
Szabó Tamás
Tóth Pál
Barcánfalvi Péter
Lukács Attila
Habarics Béla

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2019.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

1.	A terület azonosító adatai	5
1.1.	Név.....	5
1.2.	Azonosító kód.....	5
1.3.	Kiterjedés.....	5
1.4.	A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1.	Jelölő élőhelyek.....	5
1.4.2.	Jelölő fajok	5
1.5.	Érintett települések	5
1.6.	Egyéb védettségi kategóriák	6
1.7.	Tervezési és egyéb előírások	7
1.7.1.	Természetvédelmi kezelési terv.....	7
1.7.2.	Településrendezési eszközök.....	7
1.7.3.	Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	7
1.7.4.	Tájégségi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	7
1.7.5.	Halgazdálkodási tervek	8
1.7.6.	Vízgyűjtő-gazdálkodási.....	8
1.7.7.	Egyéb tervek.....	8
2.	Veszélyeztető tényezők	9
3.	Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1.	Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	11
3.2.	Kezelési javaslatok	12
3.2.1.	Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)	12
3.2.2.	Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	24
3.2.3.	Fajvédelmi intézkedések	24
3.2.4.	Kutatás, monitorozás	25
3.2.5.	Mellékletek.....	26
3.3.	A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	28
3.3.1.	Agrártámogatások.....	28
3.3.2.	Pályázatok	31
3.3.3.	Egyéb.....	32
3.4.1.	Felhasznált kommunikációs eszközök	32
3.4.2.	A kommunikáció címzettjei.....	32
3.4.3.	Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	35

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Nyírség-peremi égeresek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
--------------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20128
---------------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	217,28 ha
---------------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és állatfajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 91E0* - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

*: kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő fajok

- Réti angyalgyökér (*Angelica palustris*)

1.5. Érintett települések

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Fábíánháza, Mátészalka, Nyírcsaholy, Terem

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

<u>Település</u>	<u>Megye</u>	<u>Érintett terület</u>		<u>A település területének érintettsége(%)</u>
		<u>(ha)</u>	<u>(%)</u>	
Fábíánháza	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	122,63 ha	4,49 %	56,44%
Mátészalka	Szabolcs-Szatmár-Bereg	8,69 ha	0,21%	4,00%

	megye			
Nyírcsaholy	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	53,85 ha	1,57%	24,79%
Terem	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	32,10 ha	0,65%	14,77%
Összesen: 217,28 ha				

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület nem érint különleges madárvédelmi területet.

A tervezési terület a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX. törvény alapján az országos ökológiai hálózat magterület (93,69%) és pufferterület (4,29%) övezetével egyaránt átfed.

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
„Ex lege” láp	HNL023	Zsombékos	8,69 ha	4,00%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL024	Besenyőtag-lápja	10,67 ha	4,91%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL025	Disznó-kút-lápja	12,34 ha	5,68%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL026	Szilás	17,72 ha	8,16%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL027	Ábrántó	7,87 ha	3,62%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL030	Széles-tó	13,68 ha	6,30%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL032	Budai-hegyalji-láp	23,15 ha	10,65%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL033	Papói-réti-lápok	32,37 ha	14,90%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL034	Pince-hegyalji-láp	0,58 ha	0,27%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL035	Nádas-tó	14,84 ha	6,83%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL036	Szalkai-dülő-lápja	10,84 ha	4,99%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL037	Új-tagi-láp	4,07 ha	1,88%	1996. LIII. tv. a természet védelméről

„Ex lege” láp	HNL038	Dezsőfy-tag-lápja	18,25 ha	8,40%	1996. LIII. tv. a természet védelméről
„Ex lege” láp	HNL039	Medli-lápja	22,10 ha	10,17 %	1996. LIII. tv. a természet védelméről
országos ökológiai hálózat magterület övezet	MT	Nyírség-peremi égeresek	203,56 ha	93,69 %	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX. törvény
országos ökológiai hálózat pufferterület övezet	PT	Nyírség-peremi égeresek	9,32 ha	4,29 %	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX. törvény

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlésének 19/2011 (XII.1.) önkormányzati rendelete Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési terve elfogadásáról.

Nyírcsaholy Község Képviselőtestületének 5/2006. (V.1.) Kt. rendelete a település igazgatási területére vonatkozó Helyi Építési Szabályzatának megállapításáról.

Terem Község Önkormányzata Képviselőtestületének 5/2010. (V.13.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzat elfogadásáról.

Fábiánháza Község Önkormányzat Képviselő-testületének a 12/2017.(XII.06.) önkormányzati rendelete Fábiánháza Község helyi építési szabályzatról és szabályozási tervről szóló 5/2006. (VI. 01.) számú önkormányzati rendelet módosításáról

188/2011.(XI.30.) KT. számú határozat, Mátészalka Város módosított Településszerkezeti tervének és szerkezeti terv leírásának elfogadásáról

20/2011. (XII. 2.) számú rendelet, Mátészalka Város módosított Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozás Tervének elfogadásáról

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Körzeti erdőterv: Szatmár-Nagyecsed-i erdészeti tervezési körzet erdőterve (Érvényes: 2016.január - 2025. december 31.) A körzet erdőterve még nem készült el. Záró jegyzőkönyv száma: 04.4/2352-2/2016.

1.7.4 Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

A Nyírség-peremi égeresek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület a Tiszántúli Vadgazdálkodási táj Nyírségi Vadgazdálkodási tájegységbe tartozik. A tájegység vadgazdálkodására a tájegységi vadgazdálkodási tervekben foglaltak az irányadók.

Nyírcsaholy és Vidéke Vadásztársaság (vadgazdálkodási egység kódszáma: 15-856260-109)
Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: SZ-10/83/00777-5/2019.

Mátészalkai Vadásztársaság (vadgazdálkodási egység kódszáma: 15-856360-109)
Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: SZ-10/83/02883-4/2019.

Gebe és Környéke Vadásztársaság (vadgazdálkodási egység kódszáma: 15-856150-109)
Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: SZ-10/83/00306-7/2019.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A területen halgazdálkodási vízterület nem található, így halgazdálkodási terv sem vonatkozik rá.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási

2-2 Szamos-Kraszna tervezési alegység vízyűjtő-gazdálkodási terve– Elfogadva a Kormány 1155/2016 (III. 31.) Korm. határozatban, közzétéve a 14. számú Hivatalos értesítőben (2016. április 7.).

(<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> alapján)

1.7.7. Egyéb tervek

Egyéb terv a területre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy; M: közepes; L: alacsony)	Érintett terület nagyysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B09	tarvágás	M	20	91E0*-Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): Nagyobb kiterjedésű tarvágásos véghasználat esetén az aljnövényzetet jelentős sokkhatás éri. Ennek következtében a légyszárú szint is átalakulhat kedvezőtlen irányban, pl. gyomosodás (nitrofita fajok előretörése).
B06	fakitermelés (kivéve tarvágás)	M	20	91E0*-Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): Minden fahasználat veszélyezteti az égerest, amennyiben túl alacsonyra vágják a tuskót.
K02	lecsapolás	M	25	91E0*-Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): Több állomány esetében korábban a lefolyástalan területbe ástott árkokkal, csatornákkal próbálták a víztöbbletet elvezetni. Ezek hatékonyan szárították és szárítják ma is az égerlápokat, fűzlápokat, ami káros. Réti angyalgyökér (<i>Angelica palustris</i>): az előfordulási terület vizeit lecsapoló árok szállítja a Bódvajba. Ez hozzájárul a terület kiszáradásához, ami kedvezőtlen a faj szempontjából.
N02	aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	M	25	91E0*-Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), réti angyalgyökér (<i>Angelica palustris</i>): Az égerligeteknek, az égerlápoknak és a fűzlápoknak is szüksége van a víztöbbletre. Amennyiben tartósan szárazon maradnak, a fajaik nagy része eltűnhet. A réti angyalgyökér (<i>Angelica palustris</i>) állományainak szüksége van a víztöbbletre, ha a száraz periódus hosszú ideig tart, a faj eltűnhet.

A26	felszíni vagy felszín alatti vizek diffúz szennyezését okozó mezőgazdasági tevékenységek:	M	100	Réti angyalgököér (<i>Angelica palustris</i>): a faj előfordulási területét szántók veszik körül, amelyek tápanyagbemosódást okoznak. Vélhetően ez okozza az élőhely nádasodását, amely hosszú távon kedvezőtlen a fajra nézve. (a területre kívülről ható veszélyeztető tényező).
-----	---	---	-----	--

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Nyírség-peremi égeresek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (SDF) találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

Megjelölt prioritások:

91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*): a kívánt célállapot az, hogy jelölő élőhelynek megfelelő puhafaligetek, reketyefűz-lápok és égeres láperdők, mocsárerdők kiterjedése ne csökkenjen, azok tartósan fennmaradjanak legalább a jelenlegi fajkészletükkel. Ehhez az élőhelyhez kötődő jelentős fajok a békaliliom (*Hottonia palustris*), a szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*) és a tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*).

Réti angyalgyökér (*Angelica palustris*): a kívánt célállapot az, hogy a faj állománya ne csökkenjen.

Kisfészkü aszat (*Cirsium brachycephalum*): a kívánt célállapot az, hogy a faj állománya ne csökkenjen.

A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire. Ilyen védett fajok a buglyos szegfű (*Dianthus superbus*), a csermelyaszat (*Cirsium rivulare*), a rostostövű sás (*Carex appropinquata*), a kígyónyelvpáfrány (*Ophioglossum vulgatum*), a mocsári lednek (*Lathyrus palustris*) és a mocsári golyaorr (*Geranium palustre*).

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- Az enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0*) élőhely esetében konkrét cél a területcsökkenés megállítása. A lápi zsombékos és fűzlápi élőhelyek területcsökkenésének kiküszöbölésére a kaszálás-legeltetés kizárása a területükről, a cserjések meghagyásával, továbbá az inváziós növényfajok (aranyvessző fajok, gyalogakác) visszaszorítása, terjedésének megakadályozása
- A réti angyalgyökér (*Angelica palustris*) esetében konkrét cél a meglévő populáció területén olyan kaszálási rendszer kidolgozása, és fenntartása, amely gátolja az élőhely nádasodását.
- A terület természetvédelmi célkitűzése továbbá az egyéb közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek területcsökkenésének és a közösségi jelentőségű fajok állománycsökkenésének megállítása és állapotuk javítása, kiterjedésének növelése a mezőgazdálkodáshoz, vízgazdálkodáshoz és erdőgazdálkodáshoz köthető intézkedések révén.
- A vízgazdálkodási oldalról az egyéb közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek és a közösségi jelentőségű fajok állományainak fenntartása érdekében a részterületek

többletvizeit elvezető árkok és csatornák drénező hatásának csökkentése, a kotrások, vízi növényzet irtások visszaszorításával és záró műtárgyak létesítésével.

- A mezőgazdálkodás oldaláról a lápréti és mocsárréti élőhelyek fennmaradása érdekében olyan kaszálási és legelési rendszer fenntartása, amely meggátolja ezek becserjésedését, illetve elősegíti a leginkább fajgazdag állapot kialakítását. A mozaikosság fenntartása érdekében az üde cserjések meghagyása. Továbbá a természetközeli élőhelyekkel szomszédos szántókon kíméletes gazdálkodás kialakítása, lehetőség szerint a szántók gyepesítése vagy erdősítése.
- Az erdőgazdálkodás oldaláról a célokat a természetközeli állapotú erdők fenntartása és a tájidegen erdők szerkezet-átalakítása szolgálja.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, és részben az élőhelyrekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységekre (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. fejezet térképei mutatják be). Az egyes kezelési egységekre nem vonatkoztatható élőhelyrekonstrukciós, fajvédelmi, kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.2. - 3.2.4. fejezetekben tárgyalja a fenntartási terv.

„A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhöz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.”

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A Nyírség-peremi égeresek Natura 2000 terület 19 kisebb, egymással összefüggésben nem álló területrészből áll. Használati szempontból változatos, mivel bár legtöbb része erdő hasznosítású (36,05%), ehhez hasonló arányban található a területen rét-legelő hasznosítású (31,35%) és kivett hasznosítású (32,5%) területek is. Ebből nem jelentéktelen a mocsárként nyilvántartott területek aránya. Ez tekinthető a terület alapadottságának.

Általános javaslatként megfogalmazható, hogy a gyepek esetében törekedni kell arra, hogy a területeken kaszálás-legeltetés folyjon, de ne legyen túlhasználat. Főképp a kaszálás javasolható, ahol csak lehet.

A vízgazdálkodást érintően általános javaslat, hogy minden területrészen vizsgálni szükséges a vízfolyásokon a vízvisszatartó műtárgyak beépítésének a lehetőségét. Műtárgyakkal talán ellensúlyozható lenne a jelölő élőhelyre és a nem jelölő élőhelyekre egyaránt ható általános

térségi szárazodás káros hatása.

Az erdőkkel kapcsolatos általános javaslat, hogy az idős, lábas, mézgás égeres sarj eredetű állományok esetében a gazdálkodó faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra álljon át. A mézgás éger célállomány megváltoztatása hosszú távon sem javasolt. Ahol a jelenlegi faállomány és a célállomány is fehér akác vagy nemes nyár, és az erdőrészlet érintettsége érdemi (pl. Nyírcsaholy 11K, Terem 104C), javasolt ugyancsak hazai fajokra áttérni szerkezet-átalakítással. Kívánatos célállománytípusok a kocsányos tölgyesek és a hazai nyárasok. Ennek bármilyen aránya megfelelő, a termőhelynek megfelelően szükséges meghatározni.

A Nyírség-peremi égerek Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 7 (ezek közül egy kezelést nem igénylő) kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2015-ben tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határ követő egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetők. A kezelések, beavatkozások gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekintő, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

Kezelési egységek

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása:

Földutak. Összes kiterjedésük 0,9 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- *Érintett ANÉR élőhelyek:* Út- és vasúthálózat (U11)
- *Érintett Natura 2000 élőhelyek:* -
- *Érintett közösségi jelentőségű fajok:* -
- *Érintett, egyéb kiemelt fajok:* -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatokat nem adunk meg.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása. (GY107).

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési

javaslat nem merül fel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Fenti élőhelyek kezelést nem igényelnek vagy esetükben alig értelmezhető a kezelés. A kezelési egységbe tartozó területekről a gyomok és inváziós növények a szomszédos gyepekre is átjuthatnak, azok károsodását, természetességük csökkenését (pl. gyomosodás, egyes inváziós növények terjedése) okozhatják, ezért indokolt terjedésük megakadályozása. A földutak jellegükénél és funkciójuknál fogva nem alkalmasak arra, hogy jelölő élőhelyeket lehessen fenntartani vagy kialakítani rajtuk.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása:

A buckaközök legmélyebb térszínein, legvédehetőbb zugaiban kialakult és máig megmaradt fűzlápok, és azok kisebb mozaikélőhelyei, együttesen jelentős maradvány élőhelyek. Továbbá ide tartoznak a fűzláppá alakuló-alakítható, azokkal többször érintkező kisebb foltok is, pl. két láposodó felhagyott anyagnyerő. Ide soroltunk egy nyírláp jellegű foltot is. Összesített kiterjedésük 15,42 ha. Részben az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott területek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett	ÁNÉR	élőhelyek:
Fűzlápok		(J1a)
Láp- és	mocsárerdők	(J2)
Nyírlápok, nyíres	tőzegmohalápok	(J1b)
Lápi zombékosok, zombék-semlyék	komplexek	(B4)
Nem zombékoló	magassásrétek	(B5)
Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások		(B1a),
Lágyszárú özönfajok	állományai	(OD)
Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet		(D6)
Üde és nedves cserjések (P2a)		
- **Érintett Natura 2000 élőhelyek:** Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0*) /jelölő élőhely/; Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) /nem jelölő élőhely/
 - **Érintett egyéb részletek:** Fábiánháza 16 TN, 17 TN2, 22 TN1
 - **Érintett közösségi jelentőségű fajok:** vöröshasú unka (*Bombina bombina*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
 - **Érintett, egyéb kiemelt fajok:** békaliliom (*Hottonia palustris*), szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az egyéb részletek terméketlen (TN) területek, ezek esetében a gazdálkodásmentesség megvalósul a jelölő élőhely (91E0*-Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)) védelme érdekében.

Javasoljuk, hogy foltokban a rekettrefűz-egyedek irtását végezzék el, ahol a legértékesebb lápi magaskórósokkal, zombékosokkal, vagy láprétekkel érintkeznek. Az irtás csak a

természetvédelmi kezelő Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve végezhető, és csak speciális módszerekkel történhet (pl. kézi (motorfűrészes) cserje eltávolítás, foltokban).

Szomszédos erdőrésztetek letermelése során ezen területek készletezésének, faanyagszállításának végzése nem javasolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Egyéb jellegű (terméketlen, TN) résztelek érintettsége áll fenn. Ezekkel kapcsolatosan a körzeti erdőterv rendelkezéseket nem tartalmaz.

Szatmár-Nagyecsed-i erdészeti tervezési körzet erdőterve (Érvényes: 2016.január - 2025. december 31.) A körzet erdőterve még nem készült el. Záró jegyzőkönyv száma: 04.4/2352-2/2016.

b) Javasolt előírások:

c) Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása. (E04)

d) Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt). (E08)

- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével. (E09)
- A területen mindennemű beavatkozást kerülendő, kezeletlen állapotban való fenntartás indokolt. (V67)
- A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető. (VA03)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk megvizsgálni, hogy a kezelési egység területét csapoló-drénező vízfolyások megszüntethetők-e, vagy azokon létre lehet-e hozni olyan küszöböket, amelyek a kisvízes időszakokban elősegítik a felszínközeli víz szintjének megtartását. Ez szükséges volna a közösségi jelentőségű élőhelyek (7230, 91E0*) állapotának javításához. A fejlesztési javaslat a KE-3, KE-4, KE-7 kezelési egységekben is megjelenik.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslatok:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(i) Kezelési javaslatok indoklása:

A tervezett intézkedésekkel érhető el, hogy a fűz- és nyírlápmaradványok, továbbá azok részeként a lápi zombékosok érintetlen állapotban fennmaradjanak, esetlegesen a vízháztartásuk is stabilizálható. Az előírás-javaslatok az Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőrös (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0*), és a Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) közösségi jelentőségű élőhelyek számára kedvezőek, továbbá pozitív hatásúak lennének a közösségi jelentőségű vöröshasú unka (*Bombina bombina*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*) kétéltű-és hullófajok állományaira is.

Ugyancsak kedvező hatással bírnának az élőhelyekhez kötődő békaliliom (*Hottonia palustris*), szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*) és tőzgepáfrány (*Thelypteris palustris*) növényfajok esetében is.

A fűzlapi élőhelyek zavartalansága prioritást élvez, de az érintkező, ugyancsak nagyon értékes élőhelyek védelme érdekében helyenként a cserjék ellenőrzött irtására is szükség lehet.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen található erdők, a KE-2 egységbe sorolt területek kivételével. Főképp mézgás égeresek, és elegyes hazai nyárasok, de van néhány akác, nemes nyáras is. Érintett egy erdei fenyves erdőrészt szegélye is. Továbbá ide tartoznak a hazai vagy idegenhonos fajokból álló fasorok, facsoportok.

A kezelési egység teljes kiterjedése 126,29 ha. Részben az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott területek (104,17 ha). Főképp a terület északi felében jellemző, hogy a láperdők erdőtervezett erdők is, a déli részen azonban nem szerepelnek az Adattárban, ezek fásításként minősülnek. Teljes kiterjedésükben ex lege lának minősülnek, melyek egyedi lehatárolása még nem történt meg.

A Natura 2000 terület erdőállománya erdőrészeinek jelenlegi fatípusai legtöbbször mézgás égeresek, de előfordul az akác, a hazai nyár, a nemes nyár is. A távlati célállományok között is a leggyakoribb a mézgás égeres. Előfordul továbbá kevés akác, nemes nyáras is.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- **Érintett ANÉR élőhelyek:**

Láp- és mocsárerdők	(J2)
Fűz-nyár ártéri erdők	(J4)
Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok	(RA)
Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők	(RB)
Nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok	(S7)
Akácültetvények	(S1)
Nemesnyárasok	(S2)
Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők	(RDb)
Nem őshonos fafajok spontán állományai	(S6)
- **A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb érintett ANÉR élőhelyek:**

Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások	(B1a)
Nem zombékoló magassásrétek	(B5)
Üde és nedves cserjések	(P2a)
Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet	(D6)
Újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdősítés	(P3)
Vágásterületek	(P8)
Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	(P2b)
Jellegtelen üde gyepek	(OB)
- **Érintett Natura 2000 élőhelyek:** Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0*) /jelölő élőhely/
- **Érintett erdőrésztetek:** Fábánháza 16A, 16B, 17A, 17B, 17C, 17D, 17E, 19B, 19C, 21A, 21B, 21D, 32A, Mátészalka 111E3, 111E4, 111F, Nyírcsaholy 9A, 9B, 9C, 9D, 11F, 11G, 11H, 11I, 11J, 11K, 11L, 11M, 11N, 13A, 13B1, 13B2, 13C, 23A, 23B, 27A, Terem 104C, 118C, 118D, 118E, 118F
- **Védett természeti területet érintő erdőrésztetek:** nincsenek, bár mindegyik ex lege lának, kivéve a csak határterületként érintettek (pl. Fábánháza 21B, 21D)
- **Érintett közösségi jelentőségű fajok:** -
- **Érintett, egyéb kiemelt fajok:** szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), tűzegpáfrány

(Thelypteris palustris).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Természetvédelmi szempontból legideálisabb az lenne, ha az idős, lábas, mézgás égeres sarj eredetű állományok esetében a gazdálkodó faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra állna át. A mézgás éger célállomány megváltoztatása hosszú távon sem javasolt. Ahol a célállomány akác vagy nemes nyár, és az erdőrészlet érintettsége érdemi (pl. Nyírcsaholy 11K, Terem 104C), javasolt ugyancsak hazai fajokra áttérni szerkezet-átalakítással (kocsányos tölgyes, vagy hazai nyáras, elegyes hazai nyáras). Javasoljuk, hogy a fásításnak minősülő égerek esetében ne végezzenek fakitermelést mindaddig, amíg az állomány el nem öregszik. A fakitermelés esetén a felújításról ugyancsak gondoskodjanak.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

Az erdőtervezett erdőrészletekre kötelezően betartandók a körzeti erdőterv előírásai:

Szatmár-Nagyecsed-i erdészeti tervezési körzet erdőterve (Érvényes: 2016.január - 2025. december 31.) A körzet erdőterve még nem készült el. Záró jegyzőkönyv száma: 04.4/2352-2/2016.

b) Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészleteiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)
- Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése. (E05)
- A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős, vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. (E18)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése. (E33)
- Felújítás tájhoz hasonló fafajokkal, illetve célállománnyal. (E51)
- Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágylág- és fásszárúak továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása. (E83)
- Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk megvizsgálni, hogy a kezelési egység területét csapoló-drénező vízfolyások megszüntethetők-e, vagy azokon létre lehet-e hozni olyan küszöböket, amelyek a kisvízes időszakokban elősegítik a felszínközeli víz szintjének megtartását. Ez szükséges volna a közösségi jelentőségű élőhely (91E0*) állapotának javításához. A fejlesztési javaslat a KE-2, KE-4, KE-7 kezelési egységekben is megjelenik.

A Nyírcsaholy 11K és Terem 104C erdőrészletekben, valamint további akác vagy nemes nyár célállományú erdőrészletekben javasolt a felújítást hazai fafajokkal (kocsányos tölgyes, vagy hazai nyáras, elegyes hazai nyáras) elvégezni (szerkezet-átalakítás).

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre

vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet alkotó erdők nagy része többlet vízhatás által létrejött élőhely, erre nagyon jó példák az égeres mocsárerdők, égerláp jellegű területek. Ezeken az élőhely (Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0*)) védelme érdekében szükséges volna a csapoló hatású árkok megszüntetése, hogy az élőhelyek kevésbé száradjanak ki. A vízháztartás stabilizálása pozitív hatású lenne a közösségi jelentőségű vöröshasú unka (*Bombina bombina*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*) kétéltű-és hullófajok állományaira is. Az erdők nagy része eleve természetvédelmi rendeltetésű, ezeknél is a felújítást sarjztatva javasolt végezni.

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása:

Gyepterületek, üde magaskórós állományok, magassásosok, kisebb nádas dominanciájú területek, vagy idegenhonos özönfajok által eluralt élőhelyfoltok. A kezelési egység teljes kiterjedése 25 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- *Érintett ÁNÉR élőhelyek:*
 - Nem zsombékoló magassásrétek (B5)
 - Mocsárrétek (D34)
 - Jellegtelen üde gyepek (OB)
 - Patakparti és lápi magaskórósok (D5)
 - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- *A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb ÁNÉR élőhelyek:*
 - Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a)
 - Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet (D6)
 - Lágyszárú özönfajok állományai (OD)
 - Homoki sztyeprétek (H5b)
 - Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA)
 - Üde és nedves cserjések (P2a)
 - Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek (B4)
 - Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (RB)
 - Nem őshonos fafajok spontán állományai (S6)
- *Érintett Natura 2000 élőhelyek:* Mészkesvelő üde láp- és sásrétek (7230) /nem jelölő élőhely/; Pannon homoki gyepek (6260*) /nem jelölő élőhely/; Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410) /nem jelölő élőhely/; Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430) /nem jelölő élőhely/; *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) /nem jelölő élőhely/
- *Érintett közösségi jelentőségű fajok:* réti angyalgyökér (*Angelica palustris*), kiscsészka (*Cirsium brachycephalum*).
- *Érintett, egyéb kiemelt fajok:* buglyos szegfű (*Dianthus superbus*), csermelyaszat (*Cirsium rivulare*), rostostövű sás (*Carex appropinquata*), kígyónyelvpáfrány (*Ophioglossum vulgatum*), mocsári lednek (*Lathyrus palustris*), mocsári gólyaorr (*Geranium palustre*), szagos párlófű (*Agrimonia procera*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Általános javaslatunk, hogy a kezelési egységbe tartozó területeket kaszálóként tartsák fenn.

Kímélendők a lápi zombékosok a zombékképződés elősegítése miatt, valamint a lápi magaskórós állományok.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Javasolt előírások:

- Felázott talajon munkavégzés nem megengedett. (GY14)
- Kizárólag kaszálással történő hasznosítás. (GY20)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése. (GY28)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása. (GY79)
- A széna összegyűjtése és eltávolítása a területről a kaszálást követő 2 héten belül. (GY86)
- 20-30% kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY96)
- A kaszátlan területet kaszálásonként más helyen történő kialakítása. (GY98)
- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges. (GY104)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk megvizsgálni, hogy a kezelési egység területét csapoló-drénező vízfolyások megszüntethetők-e, vagy azokon létre lehet-e hozni olyan küszöböket, amelyek a kisvízes időszakokban elősegítik a felszínközeli víz szintjének megtartását. Ez szükséges volna a közösségi jelentőségű élőhelyek (6410, 6430, 6440, 7230) állapotának javításához. A fejlesztési javaslat a KE-2, KE-3, KE-7 kezelési egységekben is megjelenik.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslatok:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(i) Kezelési javaslatok indoklása:

Az értékes mocsárréti, lápréti, lápi magaskórós élőhelyek esetében az igen kíméletes és mozaikos kaszálás az egyetlen gazdálkodási forma, amely a közösségi jelentőségű élőhelyek /Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410), Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430), *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)/ jó állapotának hosszú távú fennmaradását elősegíti. Ezek az élőhelyek a kíméletes kaszálással való fenntartás ugyancsak elősegíti a jelölő réti angyalgölkér (*Angelica palustris*) állományainak fennmaradását. A kezelési egységbe tartozó homoki sztyeprétfoltok esetében is inkább a kaszálás volna célravezető, mivel ezek nagyon

kicsik és magassásosba beágyazva helyezkednek el, emiatt külön legeltetésük (bár elképzelhető lenne) csak nehezen megvalósítható.

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása:

Főképp olyan rekettrefüzes-kutyabengés cserjések, amelyek nem lápi élőhelyen alakultak ki. Ezen kívül kevés száraz cserjés is ide tartozik, illetve kevés spontán facsoport. A kezelési egység kiterjedése összesen 8,35 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- *Érintett* *ÁNÉR* *élőhelyek:*
Láp- és mocsárerdők (J2)
Fűz-nyár és ártéri erdők (J4)
Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA)
Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (RB)
Nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7)
Ültetett akácok (S1)
Nemesnyárasok (S2)
Őshonos lombos fajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők (Rdb)
Nem őshonos fajok spontán állományai (S6)
- *A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb ÁNÉR élőhelyek:*
Nem tűzkepző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a)
Nem zsombékoló magassásrétek (B5)
Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet (D6)
Lágyszárú özönfajok állományai (OD)
- *Érintett Natura 2000 élőhelyek:* -
- *Érintett közösségi jelentőségű fajok:* -
- *Érintett, egyéb kiemelt fajok:* -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Szükséges megakadályozni az összefüggő rekettrefüzesek létrejöttét, valamint azt, hogy az összefüggő magassásosokat a létrejövő fás vegetáció kis foltokra fragmentálja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelezően betartandó előírások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22) /Magyarázat: a cserjések megbontott részeit újra gyepként javasolt kezelni./
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése. (GY28) /Magyarázat: a gyepekkel, sásrétekekkel érintkező, sőt gyepek elcserjésedésével keletkezett galagonyás cserjéseket javasolt megbontani, hogy újra alkalmasak legyenek a gyepeknek megfelelő kezelésre/
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat meghagyása. (GY32)
- Gépi cserjeirtás csak kemény (száraz vagy fagyott) talajon végezhető. Tartós esőzés

után a munkák szüneteltetése, gépekkel mozogni a területen csak annak felszáradása után lehet. A gépi munkavégzés nem károsíthatja a gyepet. (GY130)

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A cserjések megbontása, és az élőhelyek alkalmassá tétele a gyephasznosításra élőhelyfejlesztési javaslatnak minősül.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslatok:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(..) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén lévő rekettgyefüzes-kutyabengés, galagonyás cserjések gyeppek, sásrétek, magaskórósok spontán cserjésedésével jöttek létre. Ezek esetében a cserjés megbontása és kezelésének megkezdése a közösségi jelentőségű élőhelyek /Mészkedvelő üde lúp- és sásrétek (7230); Kékperjés lúprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410); Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430); *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)/ kiterjedésének növelését segíti elő.

(a) Kezelési egység kódja: KE-6

(b) Kezelési egység meghatározása:

Egyéves szántók, ugarok és lucernások. Összes kiterjedésük 40 ha. Gyakoriak az elszántások. Nagyobb szántódarabok főképp Fábiánháza külterületén jellemzőek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- *Érintett ÁNÉR élőhelyek:* Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák (T1); Fiala parlag és ugar (T10); Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák (T2)
- *Érintett Natura 2000 élőhelyek:* -
- *Érintett közösségi jelentőségű fajok:* -
- *Érintett, egyéb kiemelt fajok:* -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A szántók esetében javasolt lenne átgondolni, hogy a nehezebben művelhető (pl. belvizes), vagy zárványként elhelyezkedő szántók esetében szóba jöhet-e azok erdősítése vagy gyepesítése (művelési ág váltással). A művelés környezetkímélő módszerekkel javasolt. A szomszédos ingatlanokra átnyúló elszántások haladéktalan felszámolása javasolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelezően betartandó előírások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Szántóföldön trágyaszarvas nem alakítható ki. (SZ13)
- Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett. (SZ19)

- Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen. (SZ24)
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni. (SZ37)
- Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása. (SZ55)
- Mezőgazdasági földterület első erdősítése, őshonos fafajokkal, támogatható. (SZ56)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk az elszántott rét vagy legelő művelési ágú területeken az eredeti művelési ág helyreállítását. Javasoljuk továbbá a szántó művelési ágú területek gyepesítését is.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslatok:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés egyes olyan esetekben javasolható, ahol a szántó égerrel érintkezik és maga is nagyon belvizes. Ilyen helyzetben a mézgás éger főfafajú első erdősítés támogatható, megfelelő tervezés után

(..) Kezelési javaslatok indoklása:

A fejlesztési javaslatok megvalósításával a jelenlegi szántók területhasználata rét-legelő, esetlegesen erdő lehet, amely a közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedését növeli /Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230); Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410); Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430); *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440); Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0*)/. Amíg a visszagyepesítés, vagy az erdősítés nem történik meg, szükséges az érintkező területek állapotának romlása érdekében a javasolt előírások betartása.

(a) Kezelési egység kódja: KE-7

(b) Kezelési egység meghatározása:

Csatornák, árkok (és ezek rézsűin felnőtt cserjések és fasorok). Ide tartozik a Cseret-patak, a Pince-hegyi-csatorna, a Vár-hegyi-csatorna. Ide tartoznak azok a névtelen lecsapoló árkok, belvízcsatornák, amelyek a lápos területek vizeit a Krasznába (Zsombékos, Besenyő-tag), a Meggyes-Csaholyi-főfolyásba (Derzsőfi-tag), a Gebe-Csaholyi-mellékfolyásba (Ábrántó), a Bódvajba (Papói-réti-lápok, Medli) vezetik. A terep dombos jellegéből adódóan a mélyfekvésű völgyek víztelenítését a kiépített csatornahálózat biztosítja, szabályozottan vezetve az érkező vizeket a befogadóba. Kis méretük miatt sokszor külön nem kerültek térképezésre. A térképezett területek összes kiterjedése 1,29 ha.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

• Érintett	ÁNÉR	élőhelyek:
Nem tőzégképző nádasok, gyékényesek és tavikákások		(B1a)
Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet		(D6)
Jellegtelen üde gyepek		(OB)
Lágyszárú özönfajok állományai		(OD)
Üde és nedves cserjések		(P2a)
Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok		(RA)
Nem őshonos fafajok spontán állományai (S6)		

- *Érintett Natura 2000 élőhelyek:* -
- *Érintett közösségi jelentőségű fajok:* vöröshasú unka (*Bombina bombina*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- *Érintett, egyéb kiemelt fajok:* -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Partkezelés: az árokrézsűkőn és az árkok szélén legtöbbször – amennyiben az árkok nem zárt erdőben található – a meder hossz-szelvényének nagyobb részében cserjés-fás szegélyvegetáció található. Ez a szegélyvegetáció több szakaszon ligetes jellegű, őshonos fákkal, de előfordulnak idegenhonos fák is (zöld juhar).

A fásoroknak és cserjéseknek a meghagyására törekedni kell, de a tájidegen fafajokat szükséges volna kiszálalni.

A benőttség mértékének növekedésével, a cserjésedés előrehaladtával várható a vízügyi kezelő részéről a meder vízszállító kapacitásának megőrzése érdekében a cserjeirtásra, fás szárú vegetáció eltávolítására vonatkozó igény.

Javasolt térbeli korlátozás: Az irtási munkálatok kivitelezése során javasoljuk, hogy kerüljön meghatározásra egy kivitelezési oldal, mely a későbbiekben is fenntartási oldalként funkcionálhat, ill. a másik oldal legyen ún. ökológiai oldal, melynek fő szerepe, hogy élőhelyet biztosítson a vízfolyás és a vízfolyást kísérő növényzet, valamint a hozzá kapcsolódó életközösség számára, ezáltal biztosítsa, hogy a középvízi meder ökológiai folyosó és magterület funkcióját ellássa a fenntartási jellegű munkák ellenére is. A kivitelezési oldalon a kisvízi medret kísérő magasabb rendű növényzet különös tekintettel a kivitelezést akadályozó fásszárú vegetációra eltávolításra kerül. Ezzel szemben javasoljuk, hogy a kivitelezési oldallal szemközti ökológiai oldalon a kisvízi medret kísérő szegélynövényzet változatlan formában kerüljön megőrzésre.

Javasolt időbeli korlátozás: Az irtási munkálatok kivitelezése szempontjából élővilágvédelmi szempontból javasolható időpont a július 15.-november 01. közötti időszak.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelezően betartandó előírások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása. (E29)
- Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is. (E30) *Magyarázat a javasolt előírásokhoz:* az erdős előírássorokat az árkokat, vízfolyásokat kísérő fa- és cserjesorokra adtuk meg.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Vízviisszatartás, medertározás: a kezelési egység meghatározása során felsorolt minden ároknak és belvízelvezető csatornának csapoló-drénező hatása van a lápteknőkre, eredetileg azzal a céllal ásták őket, hogy a belvíznyomta területeket kiszárítsák.

A drénező hatás azokban az időszakokban nyilvánul meg, amikor a fenékszint alatta van a felszínközeli víz szintjének. Javasoljuk megvizsgálni, hogy a lecsapoló árkok funkciójukat jelenleg betöltik-e, esetlegesen megszüntethetők-e olyan módon, hogy ebből fakadóan káros belvízi elöntés a környező területeken ne keletkezzen, vagy lehetséges-e változtatható küszöbszintű vízviisszatartó műtárgyak beépítése, úgy, hogy belvízi elöntést tavasszal ezáltal

se okozzon, de a felszínközeli vízszintet a nyári időszakban is magasan lehessen vele tartani. Betétpallós elzárással, fenéklépcső létesítésével megvalósítható a medertározás. Ezek kimérésére természetesen geodéziai felmérésre van szükség. A kis beágyazódású csatornák esetében javasolható elzáró szerkezettel ellátott átereszt létesítése, amellyel a vizek levezetése, visszatartása irányíthatóvá válik.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A 19 területegységet alkotó igen értékes láperdős, lápi cserjés, zombékos és gyepi jelölő és közösségi jelentőségű élőhelyek /Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0*); Láperdők (91D0); Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230); Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410); Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430); *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)/ hosszú távú fennmaradásához elengedhetetlen a talajvíz (felszínközeli víz) magas szinten tartása az aszályos időszakokban is. A kezelési javaslatnak főképp a KE-2, KE-3 és KE-4 kezelési egységekre van pozitív hatása, és ezen keresztül pozitív hatása van a nedves élőhelyekhez kötődő, jelölőnek javasolt réti angyalgyökér (*Angelica palustris*) állományaira. A medertározás pozitív hatású lenne továbbá a közösségi jelentőségű vöröshasú unka (*Bombina bombina*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*) kételtű-és hullófajok állományaira is. Ugyancsak indokolt a vízfolyást kísérő cserjesávok és fasorok állandó fenntartása, legalább az egyik parton („ökológiai oldal”).

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok összefoglalóan a következők:

A KE-2, KE-3, KE-4 és KE-7 kezelési egységek esetében javasoljuk megvizsgálni, hogy a kezelési egység területét csapoló-drénező vízfolyások megszüntethetők-e, vagy azokon létre lehet-e hozni olyan küszöbököt, amelyek a kisvízes időszakokban elősegítik a felszínközeli víz szintjének megtartását. Ez szükséges volna a közösségi jelentőségű élőhelyek (KE-2: 7230, 91E0*; KE-3: 91E0*; KE-4: 6410, 6430, 6440, 7230) állapotának javításához.

A KE-5 kezelési egység területén a cserjések megbontása, és az élőhelyek alkalmassá tétele a gyephasznosításra élőhelyfejlesztési javaslatnak minősül.

A KE-6 kezelési egység esetében javasoljuk az elszántott rét vagy legelő művelési ágú területeken az eredeti művelési ág helyreállítását. Javasoljuk továbbá a szántó művelési ágú területek gyepesítését is.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület közösségi jelentőségű fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

KE-2 és KE-3: vöröshasú unka (*Bombina bombina*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

KE-4: réti angyalgyökér (*Angelica palustris*)

KE-7: réti angyalgyökér (*Angelica palustris*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), mocsári

teknős (*Emys orbicularis*)

3.2.4. Kutatás, monitorozás

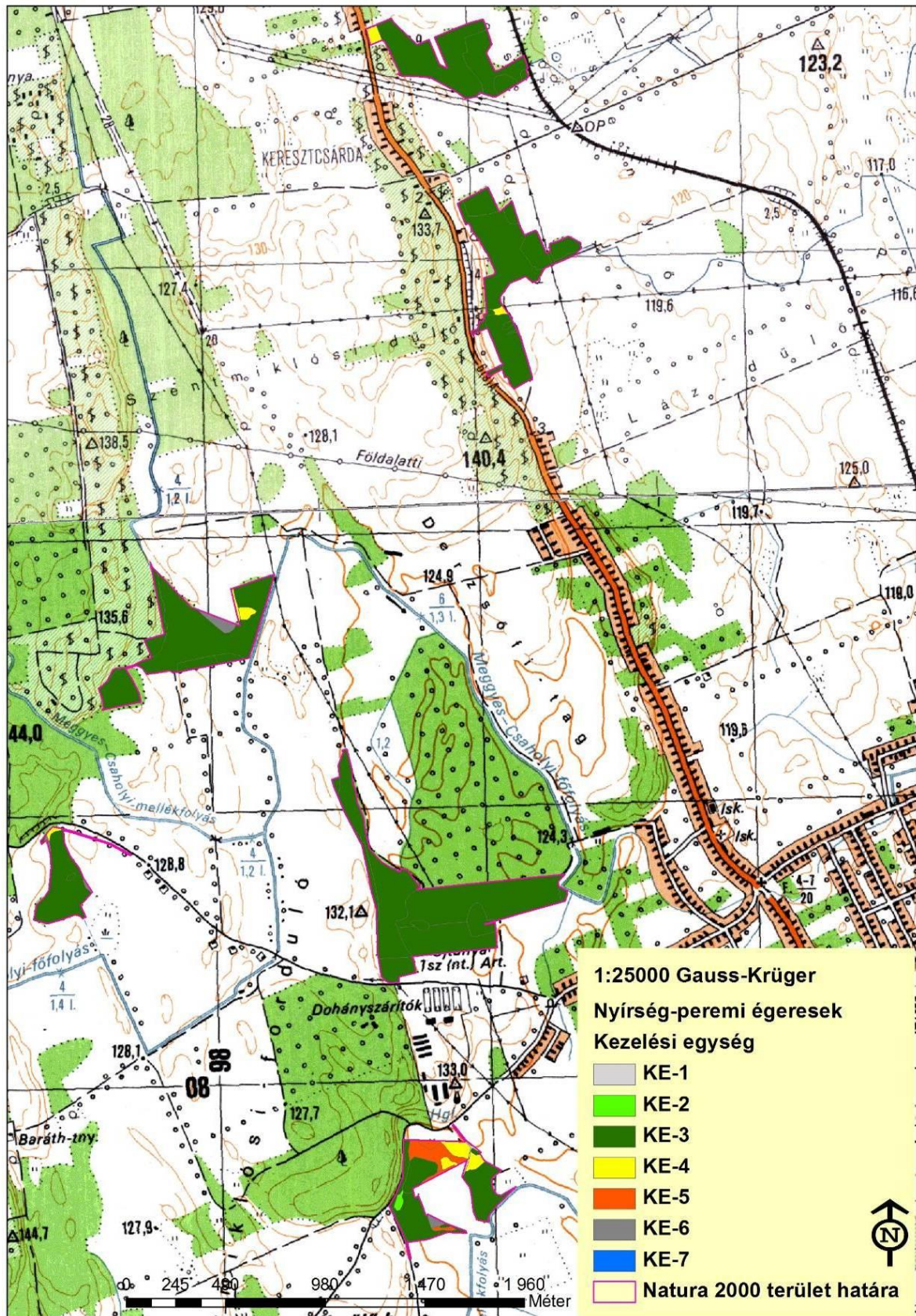
A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen monitorozás nem zajlik.

A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelytérképezés, illetve a jelölőnek javasolt fajra és a közösségi jelentőségű fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2015-ban készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2015-os felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

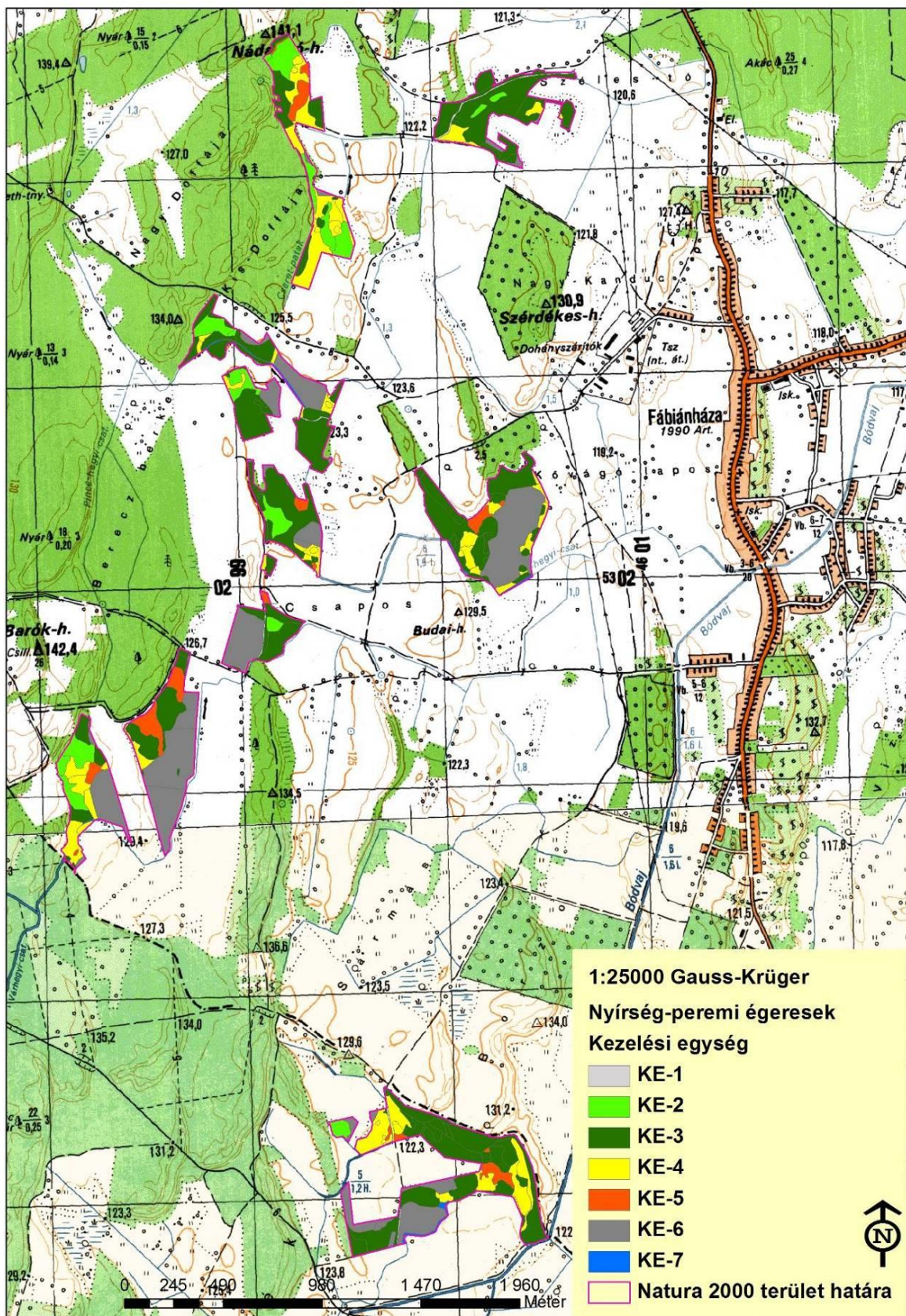
A **jelölő élőhely**, valamint a **közösségi jelentőségű élőhelyek** monitorozására javasolható 10 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelytérképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó idejében történő beavatkozásra. Javasolt a jelölő élőhely (91E0*-Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű erdőkre vonatkozó módszertan.

Javasoljuk továbbá a jelölő **réti angyalgyökér** (*Angelica palustris*) állományainak monitorozását, 6 évente.

3.2.5. Mellékletek

1. térkép. A tervezési terület kezelési egységei, északi rész (2016.01.27.)

A tervezési terület kezelési egységei, déli rész. (2016.01.27.)

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Nyírség-peremi égeresek (HUHN20128) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

Ezen túl a terület teljes egészében az országos ökológiai hálózat magterület és pufferterület övezetének része is egyben (ld. 1.6. fejezet).

A tervezési területen nem található a Hortobágyi Nemzeti Park vagyonkezelésében lévő terület.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer alapján a Nyírség-peremi égeresek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Fábiánháza, Mátészalka, Nyírcsaholy és Terem közigazgatási területeket érintve több fizikai blokkban található, azonban 2014 évi adatok alapján a fizikai blokkoknak csupán töredéke esik mezőgazdaságilag támogatható területre, melyre agrártámogatás igényelhető.

MEPAR Blokkazonosító	Teljes terület (ha)	Támogatható terület (ha)	KAT
TJYRQ-Y-11	25.28	6.32	-
T10YT-Q-11*	11.46	9.07	0
TJHCQ-3-11	18.07	14.60	-
T6PHM-Y-11	53.67	47.99	-
TV25Q-R-11	36.04	30.92	-
TDPCQ-5-11*	43.71	0.00	0
TAQKQ-A-11*	40.91	38.75	0
TM3CQ-R-11	3.97	0.00	0
TARRQ-K-11*	28.84	27.40	0
TTYRQ-8-11	1.82	1.64	0
TTCRQ-M-11	12.13	0.00	-
TLYRQ-2-11	5.14	0.00	0
T7QPM-8-11*	16.31	14.27	0
TLTYQ-3-11*	67.53	0.31	0
T785Q-A-11	49.45	33.95	-
T7E3M-A-11*	108.48	0.00	0
T5TYQ-M-11	16.50	0.00	-
TMF5Q-X-11*	13.44	12.17	0
TV5W9-6-11*	4.12	3.91	0
TURW9-R-11*	10.16	1.00	0

TQWH9-D-11*	3.13	0.00	0
T9HHN-W-11*	15.10	3.22	0
TMKW9-C-11*	11.91	0.00	0
TQKW9-F-11*	4.04	3.17	0
TQU39-W-11*	11.36	10.52	0
TMYW9-R-11*	7.83	5.81	0
TL899-D-11*	10.94	0.00	0
TWWH9-K-11	10.17	0.00	0
T6QPN-8-11*	3.93	2.81	0
TEQP9-4-11*	9.88	0.00	0
TEWH9-3-11*	8.39	3.95	0

* Az adott MEPAR-blokknak nem a teljes területe fed át a Natura 2000 terület területével.

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS):

A támogatás mértékéről évente a vidékfejlesztésért felelős miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008. (IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszereit tartalmazza.

2015-től önállóan nem, csak a zöldítés támogatással együtt igényelhető.

Zöldítés támogatás:

A zöldítés keretében elnyert támogatási összeget kifejezetten az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra kell fordítani. Elsődleges célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők egyre nagyobb mértékben járuljanak hozzá a mezőgazdaság alapját is képező környezet és természeti erőforrások megőrzéséhez.

A zöldítés három különböző gyakorlat összessége: állandó gyepterületek fenntartása; terménydiverzifikáció (azaz a növénytermesztés diverzifikálása, változatosabbá tétele), illetve az ökológiai jelentőségű területek kijelölése (EFA). A zöldítés három gyakorlata nem minden esetben különül el egymástól.

Fontos, hogy a zöldítés támogatást csak az egységes területalapú (SAPS) támogatással érintett területek után lehet igényelni.

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás (AKG):

Középhosszú távú (5 gazdálkodási év) támogatási rendszer, melynek feltételeit Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázati felhívás (VP-4-10.1.1-15 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés) tartalmazza. A támogatás fő céljai a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások biztosítása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése. Kiemelten kívánja továbbá támogatni a biodiverzitás megőrzését a természetes életkörülményeik között (a gazdaságban), a természet, a víz, és a talaj védelmét a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával.

A pályázati támogatás keretében az agrár-környezetgazdálkodási alapsomagok, illetve az alapsomagokon túli választható előírások által előírt földhasználati tevékenységek

valósítandók meg.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékéért igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések:

A Natura hálózat gyepterületeire a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól értelmében speciális földhasználati előírások vonatkoznak, melyek betartása többletköltséget, illetve bevételkiesést jelentenek a gazdálkodók számára. A Vidékfejlesztési Program keretében pályázható „VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” kompenzációs támogatás ezeknek a többletköltségeknek, valamint kieső bevételeknek az ellentételezésére szolgál.

Ehhez hasonlóan létezik a Vidékfejlesztési program keretében erdős területekre vonatkozó „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” támogatás is. A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, magánjogi tulajdonban lévő Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz a felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezésére az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente, változó összegű kompenzációs támogatás igényelhető.

Önkéntesen vállalt előírások nyomán igényelhető támogatások:

Az AKG támogatás részeként az agrár-környezetgazdálkodási alapsomagokon túl az ország egész területén (a támogatható területeken) olyan választható előírások valósíthatóak meg, amelyek különböző környezeti kihívásokat (vetésszerkezeti elvárások, talaj- és vízvédelem, biodiverzitás megőrzése, stb.) kezelnek, és amelyekből a támogatást igénylők szabadon választanak. A kifizetési összeg előírásonként kerül meghatározásra.

Erdő-környezetvédelmi kifizetések:

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett „VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések” pályázat célja a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztése, a fafajok adaptációs képességének növelése, az egyes területeken az erdőtípus, fafaj-összetétel, illetve gazdálkodási mód megváltoztatása. A kiírás alapján kizárólag magánjogi erdőgazdálkodó és települési önkormányzat kaphat támogatást a jogerős erdőtervvel rendelkező, Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőrészletben történő örökös üzem móddal végzett erdőgazdálkodásra, erdőállományok kézimunka igényes ápolására, illetve természetkímélő anyagmozgatásra.

Ugyancsak az erdőterületeken gazdálkodók számára érhető el a VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások pályázat, amely a teljes erdőszerkezet átalakítással elsősorban a meglévő erdő természetességi állapotához képest magasabb természetességi állapotú vagy a sarjeredetű állomány helyett magasabb ökológiai értékű, legalább azonos természetességű, nem sarj eredetű állomány létrehozását kívánja előmozdítani.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások:

A Vidékfejlesztési Program keretében a „VP4-4.4.1-16. - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások” pályázat alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyepterületekre és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból

fontos élőhelyre (láprét, vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. Ebből adódóan nincsenek speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések.

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyepek természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak, egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek. A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további jelentős korrekcióra szoruló hiányossága, hogy nem ösztönzi a természetvédelmi szempontból fontos gazdálkodói beavatkozásokat a nem hasznosított mezőgazdasági területeken. Egyúttal nem is teszi érdekeltté a gazdálkodót abban, hogy azok a nem hasznosított mezőgazdasági területek, amelyek éppen a hasznosítás hiánya miatt őriznek értékes közösségi jelentőségű élőhelytípusokat, fajokat - megfelelő (vagy jobb illetve nagyobb) állapotban és kiterjedésben fennmaradjanak.

Mivel ezek a területek nem támogatható területrészek, a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepgazdálkodást. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is. A fenti problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára. A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene venni a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni, az inváziós fajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi természetvédelmi szempontokat elősegítő támogatási rendszer szinte kizárólag magánerdőgazdálkodók számára elérhető. Támogatás igénybevételére nem jogosult önkormányzat, költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a Magyar Állam tulajdoni hányada eléri vagy meghaladja az 50%-ot. Ennek következtében az állami tulajdonú erdőkben igen csekély lehetőség nyílik arra, hogy a Natura 2000 elvárásokkal összhangban levő természetvédelmi célok érvényesüljenek. Szükséges lenne ezért olyan támogatási formákat és konstrukciókat kidolgozni és alkalmazni, amelyek állami erdőkben is lehetővé tesznek bizonyos – erdőgazdálkodási, továbbá nem is okvetlenül az erdőgazdálkodás szűken vett körén belül értelmezhető, de erdőterületen történő – beavatkozásokat.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatos pályázat nincs folyamatban, sem tervezési fázisban.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Kifejtve a 3.4.2. pont alatti táblázatban, összevontan a kommunikáció címzettjeivel.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszközök	Kommunikáció címzettjei	Időpont, helyszín	Egyéb információ
Egyeztető fórum	<ul style="list-style-type: none">• gazdálkodók• a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói• a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok• egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2016.03.21. (Fábiánháza)	Résztevők száma: 22
Önkormányzati közzététel	<ul style="list-style-type: none">• gazdálkodók• a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói• a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok• egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2016.03.07-22. (Fábiánháza, Mátészalka, Nyírcsaholy, Terem)	Kifüggesztés darabszáma: 4
Honlap	<ul style="list-style-type: none">• gazdálkodók• a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói• a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok• egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2016.03.06-től folyamatosan letölthető	http://www.e-misszio.hu/n2
Érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	<ul style="list-style-type: none">• a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok	2016.03.06-19 között	Kiküldött levelek + e-mailek darabszáma: 221 levél + 49 e-mail

A társadalmi egyeztetés szervezése, lebonyolítása, tartalma és eredménye:

1. Egyeztető fórum időpont és helyszín egyeztetés történt az érintett szakmai tervezőkkel, természetvédelmi örökkel és tájegységvezetővel, valamint a fórum helyszínének otthont adó Fábiánháza Polgármesteri Hivatalával (2016. március eleje).
2. A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációban résztvevő E-misszió Egyesület honlapján (2016.03.06.).
3. Az érintett önkormányzatok (Fábiánháza, Mátészalka, Nyírcsaholy, Terem) 2016.03.07-22. között 10 napra kifüggesztették a fenntartási tervet.
4. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és/vagy e-mailben) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre (2016.03.06-19. között) és tartalmazták a

véleményezéshez szükséges információkat (terület kód, név, érintett települések, átnézeti térkép, véleményezési határidők, egyeztető fórum időpontja stb.). A címzettek köre:

- Érintett önkormányzatok (Fábiánháza, Mátészalka, Nyírcsaholy, Terem: 4 levél)
- Azon földrészletek helyben élő magán tulajdonosai, amelyek a tervezési területen belül érintettek a jelölő élőhelyeket és fajokat, valamint kiemelt természeti értéket és/vagy konfliktusforrást hordozó, természetvédelmi szempontból legfontosabbnak ítélt területrészekben (112 levél)
- Natura 2000 támogatást 2014-2015-ben igénybe vevő helyben élő gazdálkodók (32 levél).
- Erdészeti szakirányítók, erdészek, erdőgazdálkodók (49 e-mail, plusz telefonok)
- Agrárkamarai tanácsadók, falugazdászok (7 levél)

Országos hatáskörű szervek (szervezetenként 1 levél):

• Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség	és	• Magyar Bányászati és Földtani Hivatal
• Nemzeti Földalapkezelő Szervezet		• BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
• Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal		• Országos Vízügyi Főigazgatóság
• Nemzeti Agrárgazdasági Kamara		• Magán Erdőgazdálkodók Országos Szövetsége
• Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal		• Magyar Erdőgazda Szövetség
• Országos Tisztifőorvosi Hivatal		• Országos Erdészeti Egyesület
• Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Földművelésügyi Igazgatóság		• Országos Magyar Vadászkamara
• Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság		• Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége
• Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság		• Magyar Országos Horgász Szövetség
		• Országos Kishalász Érdekszövetség
		• Regionális Fejlesztési Holding Zrt.

Régiós, megyéken túlnyúló hatáskörű szervek (szervezetenként 1 levél):

• Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	• ÉRF Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Zrt.
• NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt.	• ÉARFÜ Nonprofit Kft.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szervek (szervezetenként 1 levél):

• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály	• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földhivatali Főosztály
• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály	• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály
• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály, Növény- és Talajvédelmi Osztály	• Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Jogi és Koordinációs Főosztály
• Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály, Erdészeti Osztály (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)	• Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltség
	• Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kirendeltség

- Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság
- Sz-Sz-B Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Nyírség-Szatmár-Bereg Természetvédelmi Tájegység
- NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt., Fehérgyarmati Erdészet
- NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt., Baktalórántházi Erdészet
- NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt., Nyírbátori Erdészet
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Igazgatóság
- Országos Magyar Vadászkamara, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezete
- Vadásztársaságok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Szövetsége
- Felső-Tiszavidéki Vadgazdák Szövetsége
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség Kht.
- Sporthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége

Járási hivatalok (szervezetenként 1 levél):

- Nyíregyházi Járási Hivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
- Mátészalkai Járási Hivatal.
- Nyírbátori Járási Hivatal

Országos, regionális és helyi környezet- és természetvédő civil szervezetek (szervezetenként 1 levél):

- Pro Silva Hungaria
- Országos Természetőr Egyesület
- Magyar Természetvédők Szövetsége
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- WWF Magyarország Alapítvány
- Felső-Tisza Alapítvány
- Szabolcs-Szatmár-Beregi Természetvédelmi Alapítvány
- Beregi Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vadásztársaságok (szervezetenként 1 levél):

- Petőfi Vadásztársaság (Nyírmeggyes)
- Dr. Szederjei Ákos Vadásztársaság (Nyírkáta)
- Nyírcsaholy és Vidéke Vadásztársaság

Vízgazdálkodási társulatok (szervezetenként 1 levél):

- Ecsediláp-Krasznabalparti VGT
- Nyírségi VGT
- Szamos-Zug VGT

Horgász egyesületek (szervezetenként 1 levél):

-

Halászati hasznosítók (szervezetenként 1 levél):

-

5. A meghirdetett időpontban és helyszínen (2016.03.21, 10:00-12:00, Fábiánháza község Teleháza, 4354 Fábiánháza, Kossuth u. 19.) az egyeztető fórum megtartásra került, melyről emlékeztető és fotódokumentáció készült. A fórumon 22 fő vett részt.

6. A beérkezett véleményeket és észrevételeket a kommunikációban közreműködő szakértő összefoglalta, és a tervekészítő, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részére eljuttatta.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

3.4.3.1. A legfontosabb beérkezett vélemények:

Kommunikáció címzettje	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
Tulajdonosok, gazdálkodók (112 levél, 22 fórum résztvevő)	<p>Igen (- Részt vesz az MVH a tervek készítésében? - Van-e v. lesz-e támogatás kerítésállításra? - A vaddisznók túlzaporodása hatalmas károkat okoz. - Nem engedélyezik az égeresek vágását. - Lehet-e égerrel betelepíteni szántót? - A vízgazdálkodási társulatok és a közmunkaprogram sok kárt okoz a területeken. - Kaszálás elhagyása miatt az MVH büntet.)</p>	fórumon, telefonon	részben beépült	<p>- Az MVH véleményezésre kapja meg a fenntartási tervet. - A fenntartási tervből fakadóan még nincs támogatás kerítés állításra, de a javaslatokkal az a cél, hogy bekerüljenek a támogatási rendszerbe. A szántó égerrel való betelepíthetőségének lehetőségét a tervkészítő beépítette a KE-6 egységbe. A többi kérdés nem releváns a fenntartási terv szempontjából, vagy szerepel a tervben</p>
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság	<p>Igen (Ne csak a tervkészítés végén, és ne csak véleményezőként vonják be a gazdálkodókat és a hatósági szerveket. Felhívja a figyelmet az erdőterv és a fenntartási terv közötti jogi kapcsolatra: 11/2010 FVM rend. És 275/2004 korm.rend. 4§ (3). Ismerjék meg a tervkészítők az erdőtervrendeletekben írtakat. SDF adatlapok dátumának rögzítése és a jelölők értékelése szükséges. Szálalásról kevés tapasztalat van országos szinten is, láperdőknel stb. pedig nincs, az áttérés javasolása felelőtlenség. A faállományok nem vonhatók egy kezelési egységbe. Az adattárban lévő erdők külön egységben javasolt kezelni. Továbbá javasol néhány szóhasználati javítást. Már a megalapozó dokumentáció elkészültekor legyen egyeztetés az erdészeti hatósággal.)</p>	levélben	részben beépült	<p>A társadalmi egyeztetésre bocsátott fenntartási terv tervezete egy véleményezhető vitaanyag. Ennek megfelelően az egyeztetés jelen szakaszában bármilyen szakmai javaslat megfelelő időben érkezik, mivel azokat tervkészítők érdemben mérlegelik, és indokolt esetben a lehetőségek mentén változtatnak a terven. A tervkészítő véleménye szerint annak ellenére, hogy a levélben megfogalmazottak megfelelően a körzeti erdőtervekei is mint a Natura 2000 hálózat célkitűzéseinek megvalósítását szolgálóterveknek kell tekinteni, továbbá az erdészeti hatóság az erdészeti tervezés során mint természetvédelmi alapidokumentumot használja, mégis a kettő más célt szolgál. A körzeti erdőtervben a jelenlegi jogszabályi környezetben megvalósítható gazdálkodási módok és technológiák vannak meghatározva, míg a Natura fenntartási tervben esetlegesen olyan előírás-javaslatok is szerepelhetnek, amelyek jelenleg jogszabályba ütköznek, vagy nem fednek kidolgozott technológiát, vagy amelyekre</p>

				<p>jelenleg nem lehet támogatást igénybe venni. A fenntartási tervben pontosan a konfliktuspontokat kell feltárni. Éppen ezért a fenntartási terv nem fogalmaz meg kötelező előírásokat, csak olyanokat, amelyek önkéntesen vállalhatók, és támogatási rendszeren keresztül, esetleg jogszabályváltozáson keresztül képesek a jövőben működni. Kötelező előírásokat továbbra is a körzeti erdőtervek tartalmazzanak.</p> <p>A 45/2015. FM rendelet hivatkozását a tervekészítő beillesztette a megfelelő kezelési egységbe.</p> <p>Az SDF adatlapok közül a fenntartási terv mindig a hatályosra készül, ez igaz az általános célkitűzésekre is.</p> <p>A jelölő fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének értékelése a Megalapozó Dokumentáció része, amely nem kerül társadalmi egyeztetésre.</p> <p>Az örökerdő üzem módra való áttérésről szóló javaslat önkéntes, vagylagos és pontosan így szól: „az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló”, tehát ez nagyon óvatosan van megfogalmazva, és a faanyagtermelést nem szolgáló rész miatt került a javaslatok közé. A javaslatot azonban szó szerint kellett beemlíteni.</p> <p>A faállománnyal borított területrészek szétbontása az Evt. hatálya alatt álló és nem álló egységekre nem megfelelő a terv szempontjából, ezt a tervekészítő nem végezte el. A szóhasználati hibákat a tervekészítő javította.</p>
Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	<p>Igen (Kiegészítést kér az alábbiakra: - KE-7: A mélyfekvésű völgyek víztelenítését a kiépített csatornahálózat biztosítja. A kis beágyazódású csatornák torkolatánál javasol elzáró szerkezettel ellátott átérész létesítését. - 3 méteres parti sávot szabadon kell</p>	levélben	részben beépült	<p>A megjegyzések egy része a fenntartási terv megállapításainak kiegészítése, pontosítása. Ezek a megfelelő szövegrészekbe (módosítva) bekerültek. Az igazgatóság feladatkörét és a jogszabályi hivatkozásokat bemutató</p>

	<p>hagyni legalább az egyik oldalt. - középvízi mederben a mederszelvényt mindig szabadon kell hagyni. - irtási munkákat ésszerű júl.15-nov.1 között elvégezni. - vízfolyási akadályokat a mederből el kell távolítaniuk. - Mederkotrást csak a legszükségesebb mértékben tervez kivitelezni. - Támogatja a vízviesszatartás lehetőségének megvizsgálását. A fenti kiegészítésekkel a tervet megfelelőnek, támogatandónak tartja.)</p>			<p>részek a megalapozó dokumentáció 1.3.3. fejezetébe kerültek. Az elzáró szerkezettel ellátott áteresztés lehetőségének bekerült a KE-7 egységbe.</p>
<p>Nyíregyházi Járási Hivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály</p>	<p>Igen (Forster Gyula (NÖVKNYI) Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ nyilvántartásában szereplő aktuális adatok szerepeltetése javasolt, illetve kéri. - régészeti lelőhelyek elkerülése szükséges a földmunkával járó fejlesztések, beruházások tervezése során. - régészeti lelőhelyet érintő létesítmények engedélyezésében szakhatóságként részt vesznek. - Felhívja a figyelmet, hogy a tervezési terület hatósági nyilvántartásban szereplő régészeti lelőhelyeket érint. - Régészeti lelőhelyek csak úgy lehet igénybe venni, hogy azok számottevően ne károsodjanak. Földmunkával el kell kerülni őket, vagy a régészeti örökség csak régészeti feltárással mozgatható el. - Javasolja, hogy a régészeti lelőhelyek kerüljenek megkérésre a Nyilvántartási irodából, és véleménye szerint az adatszolgáltatásban megjelölt lelőhelyeket a terven rögzíteni kell. - Részt kíván venni a megvalósításra kerülő beruházások engedélyezési eljárásaiban.)</p>	levélben	nem	<p>A fenntartási terv szempontjából nem releváns, mivel az nem tartalmaz tervanyagot jövőbeni beavatkozásokkal kapcsolatosan, különösen nem földmunkákkal. A jövőben bármi ilyen történik, a szakhatóság természetesen be lesz vonva. A Forster Gyula NÖVKNYI nyilvántartásában szereplő aktuális adatok szerepeltetése a fenntartási terv tartalmi követelményeit szabályozó 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, és az ez alapján létrehozott „Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez” államtitkár által ellenjegyzett szakmai anyag szerint nem kötelező tartalmi elem.</p>
<p>Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály, Erdészeti Osztály (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)</p>	<p>Igen [a Főosztály]: (- Ne kommunikációs célcsoport legyen az államigazgatási szerv, hanem a készítésbe legyen bevonva. - A tervek készítéséhez nem volt használva az Országos Erdőállomány Adattár OEA. - A körzeti erdőtervre, üzemtervekre vonatkozó szövegrészeket kéri javítani. - A fenntartási tervnek az Evt. 112.§ (3) alapján igazodnia kell az erdőtervrendeletre, a körzeti erdőtervezéshez, az erdőgazdálkodási szabályokhoz. Felhívja a figyelmet a 45/2015. FM rendeletre.</p>	levélben	részben	<p>-A 275/2004. Korm. rend. 4.§ (4) alapján a területileg illetékes államigazgatási szervet a kommunikáció célcsoportjai, akikkel a tervet egyeztetni kell a készítés során. Ez jelen terv esetében is megvalósult. -A körzeti erdőtervekre vonatkozó listát felülvizsgáltuk, ill. a fenntartási tervben a hivatkozott adatokat ennek megfelelően javítottuk. -Az ex lege lépések esetében a tervek készítő módosította a</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Egyedi határozat híján az ex lege terület nem védett természeti terület, így a kötelező előírások nem mutathatnak túl a közösségi értékek megőrzésén. - Többes szám van a jelölő fajok és élőhelyeknél, de faj nincs és csak egy jelölő élőhely van az SDF adatlapon. - Nem került rögzítésre az SDF adatlap dátuma és a jelölő élőhelyek értékelése, hiányos az utalás rájuk. - Kéri a réti angyalgöckér státuszát javítani a megfelelő részekben. - Kér javítást egységesen Országos Erdőállomány Adattárra. - A TN részlet nem erdőrésztlet, hanem terméketlen rész. - Fafajok és faállományok megnevezését tartja szükségesnek javítani erdészeti szakember bevonásával. - Kéri javítani a 13.o. (3)-at, mivel a körzeti erdőterv szerint kell gazdálkodni. Kéri a körzeti erdőterv természetvédelmi egyeztetésének szerepeltetését. - KE-3 (4) (a)-t és (b)-t kéri átírni az Evt. alapján. - Véleménye szerint mivel az Evt. 10.§-a csak állami erdőkre vonatkozik (ami itt nincs), az erdőtervezés nem állapíthat meg folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódot. - Mivel nincs gyakorlat a hazai égeresek szállalására, javasolja törölni ezt az előírás javaslatot. - Javasolja az erdőfelújítások problémakörénél megemlíteni, hogy a Nyírség kiszáradásával egyre kevesebb a sikeres égeres felújítás és pótlás. Javasolja részletesebben kidolgozni az égeresek felújítását. - Javasolja aktualizálni a Natura 2000 támogatási jogcímekeket, és a mértéket a helyi adottságoknak megfelelően megadni.) 		<p>szövegezést, kivette az „országos jelentőségű védett természeti terület” megjelölést</p> <p>-A jelölő, illetve a közösségi jelentőségű élőhelyek, valamint a jelölőnek javasolt, illetve a közösségi jelentőségű fajok többszámai a megfelelő helyeken javítva lettek.</p> <p>-A terv a hatályos Natura 2000 adatlap dokumentumok alapján készül. A jelölő élőhely és faj természetvédelmi helyzetének értékelése a megalapozó dokumentáció része, ami nem kerül kommunikációra.</p> <p>- A réti angyalgöckér esetében a tervekészítő mindenhol javította a félreérthető megfogalmazásokat. A fajt a veszélyeztető tényezők táblázatából törölte 2016-ban. (2018-ban aztán visszakerült, mert jelölő lett).</p> <p>-A hibás „Országos Erdészeti Adattár” kifejezést a tervekészítő javította.</p> <p>- A TN részletek esetében a tervekészítő javította az „erdőrészlet” kifejezést „egyéb részlet”-re.</p> <p>-A fafajok és faállományok elnevezéseit a tervekészítő nem javította, mert véleménye szerint ez az elnevezésbeli következetlenség nem zavarja az anyag érthetőségét.</p> <p>-A 13. oldal 3. pontjából a tervekészítő kitérte a kritizált szövegrészt.</p> <p>-A kért kiegészítést a tervekészítő beillesztette a fenntartási terv 1.7.3. fejezetébe.</p> <p>-Az Evt. 10. § nem mondja azt ki, hogy a magán erdőgazdálkodó nem választhat folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódot. Ezek a javaslatok pedig mint önkéntes vállalkások jelentkezhetnek, és a magántulajdonos önkéntes vállalkása alapján az erdőtervbe is bekerülhetnek. Ezek miatt a tervekészítő nem törölte a kritizált pontot a tervből. Amennyiben a magyarországi égeresekben nincs gyakorlat a száraló</p>
--	--	--	--

				felújításra, azt önkéntes vállalás alapján a tervekészítő véleménye szerint el lehet kezdeni megpróbálni, mint ahogy ilyen jellegű tesztelések több erdőtömbben folyamatban vannak (igaz, nem égeresekben)
--	--	--	--	--

3.4.3.2. A legfontosabb észrevételek, amelyek alapján a terv módosításra került:

- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatóság észrevételei
- Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kiegészítései az Igazgatóság tevékenységével és a csatornákon létrehozható műtárgyakkal kapcsolatosan.
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály, Erdészeti Osztály (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) észrevételei és kritikái az erdős kezelési egységekkel kapcsolatosan.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUHN20128 Nyírség-peremi égeresek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUHN20128 Nyírség-peremi égeresek Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2019. november 27.